

A photograph of two men standing side-by-side in a modern office environment. The man on the left is wearing a dark grey blazer over a white shirt with a blue collar. The man on the right is wearing a dark blue blazer over a white shirt with a patterned collar. They are both looking towards the camera. In the background, a white staircase railing is visible against a light-colored wall.

**Grönefeld Exclusive Timepieces en
Christiaan van der Klaauw Astronomical Watches**

DUTCH

Als horlogeland mag ons landje zich natuurlijk niet vergelijken met Zwitserland, maar er zijn in ieder geval twee Nederlandse merken die zich met de gerenommeerde merken uit dit land kunnen meten. In het Friese Nijehaske is Christiaan van der Klaauw Astronomical Watches gevestigd. Nederlands eerste internationaal bekende horlogemaker legde de basis voor een

Tekst Elzemarie Karsdorp
Foto's Jan Buwalda, Christiaan van der Klaauw
en Grönefeld

DANIËL REINTJES EN
CHRISTIAAN VAN DER KLAAUW

MADE

bedrijf dat een mooie toekomst tegemoet lijkt te gaan. In het Twentse Oldenzaal vinden we Grönefeld Exclusive Timepieces. Hier werken Bart en Tim Grönefeld aan twee zeer gecompliceerde horloges die hun weg over de hele wereld vinden. In deel III van de serie Dutch Made sprak Watching met hen over verleden, heden en toekomst.

TIM EN BART GRÖNEFELD

Grönefeld Exclusive Timepieces: Haute horlogerie uit Oldenzaal

Sinds Bart en Tim Grönefeld veertien jaar geleden het familiebedrijf van hun vader overnamen, hebben de broers er hard aan gewerkt om hun ambitieuze ideeën in daden om te zetten. Ze openden een boutique waar liefhebbers terecht kunnen voor bijzondere merken en ze ontwierpen, maakten en verkochten twee zeer gecompliceerde horloges: de GTM-06 en de One Hertz.

Het verleden

Bart en Tim Grönefeld hebben dit jaar iets te vieren. Het is namelijk precies honderd jaar geleden dat hun grootvader zich als horlogemaker in Oldenzaal vestigde. Johan Grönefeld opende in 1912 zijn atelier aan de Steenstraat en in 1974 gaf hij het stokje over aan zijn zoon Sjef. Deze verrichtte het onderhoud en reparaties van horloges en opende een winkel waar horloges in het middensegment werden verkocht. In 1998 kon hij op zijn beurt het bedrijf aan Bart en Tim doorgeven.

Het familiebedrijf heeft dit jaar dus een honderdjarig jubileum te vieren, maar Bart en Tim Grönefeld hebben het zo druk dat de tijd ontbreekt om hier uitgebreid bij stil te staan. Trots op dit jubileum zijn ze echter wel degelijk. “We zijn er hartstikke trots op! Vooral omdat wij al de derde generatie horlogemakers zijn”, zegt Bart. “Er zijn wel meer bedrijven in

de horloge-industrie waar al drie generaties werken, maar dat zijn niet allemaal horlogemakers. Het zou geweldig zijn als wij het bedrijf verder kunnen opbouwen en straks aan iemand kunnen nalaten.”

Wie zijn Bart en Tim Grönefeld?

Het vak van horlogemaker zit Bart (43) en Tim (40) in de genen. Tim: “Het was altijd wel de bedoeling dat wij het bedrijf zouden overnemen en de techniek sprak ons sowieso al heel erg aan. We zijn daarom naar de vakschool voor horlogemakers gegaan, ik in Schoonhoven en Bart in Rotterdam. Hier hebben we geleerd hoe een horloge werkt en hoe je het kunt repareren, maar in Zwitserland hebben ze ons echt laten zien wat passie en vakwerk is.” Zij volgden hier een opleiding aan de gerenommeerde vakopleiding Wostep (Watchmakers of Switzerland Training and Educational Program) in Neuchâtel en werkten jarenlang bij Audemars Piguet. Hier hield Tim zich bezig met de montage van tourbillons en het afregelen van uurwerken. Bart was technisch verantwoordelijk voor de gecompliceerde horloges.

De boutique

Exceptionele horloges voor onderscheidende mensen. Met dit motto openden Bart en Tim eind 2009 de Grönefeld Boutique.

GTM-06

TIM GRÖNEFELD:
“DE LAT LIGT HOOG, MAAR DIE GAAT ABSOLUUT NOG VERDER OMHOOG”

Hier kunnen horlogeliefhebbers terecht voor horloges van onafhankelijke horlogemakers als Speake-Marin, Sarpaneva, S.U.F., McGonigle, Kees Engelbarts, Cornelius & Cie en Christiaan van der Klaauw. Volgens de broers is er steeds meer interesse voor dit soort merken. “De belangstelling voor independents zoals wij neemt steeds meer toe, al staan we nog steeds aan het begin. De echte verzamelaar kent ons inmiddels wel, maar er is nog een lange weg te gaan. Het nadeel van onze horloges is dat de techniek aan de voorkant niet heel goed zichtbaar is. Dat moet echt worden uitgelegd.”

De horloges

Toen Bart en Tim Grönefeld eind 2008 hun eerste horloge presenteerden, zal dat slechts weinig horlogeliefhebbers zijn ontgaan. Ze zaten aan tafel bij Pauw & Witteman en op de Miljonair Fair was hun horloge het eerste artikel dat werd verkocht, en wel voor een bedrag van ruim drie ton. De GTM-06 is dan ook niet zomaar een horloge. De tourbillon met minutenrepetitie is nog altijd het meest gecompliceerde horloge dat ooit in Nederland werd gemaakt. De broers kijken bijna vier jaar later met veel plezier terug op hun spraakmakende debuut. “Met de GTM-06 hebben we onszelf in één keer op de kaart gezet en er wordt nog steeds over dit horloge gesproken”, zegt Tim.

De opvolger van de GTM-06 is de One Hertz, die in 2011 verscheen. Toegankelijker voor een breder publiek, maar eveneens heel bijzonder door de onafhankelijke ‘dead seconds’. Bij deze complicatie loopt de secondewijzer niet in een vloeiende beweging, maar in stapjes van telkens een seconde rond de wijzerplaat. Het horloge werd vorig jaar door bezoekers van de internationale website Timezone verkozen tot horloge van het jaar, waarbij het tal van gerenommeerde merken achter zich liet.

Het heden

Bart en Tim Grönefeld hebben het druk, of zoals Tim het zegt: “Knetterdruk”. In zo’n anderhalve maand tijd reisden ze naar Hong Kong, Taiwan, Shanghai, Singapore en Zwitserland om hun horloges bij klanten te bezorgen, juweliers te bezoeken, presentaties te geven en met toeleveranciers te overleggen. Het zijn hectische maanden, maar de broers genieten ervan. Bart: “We zien graag wat van het land als we op reis zijn en vooral het afleveren van een horloge is geweldig. In Taiwan hebben we een horloge bezorgd bij iemand die een verzameling heeft met alleen maar complicaties. Het is prachtig om daar tussen te liggen.”

Met hun vele reizen zien hun werkdagen er niet meer uit zoals ze dat als horlogemaker gewend waren. Tim: “Ik dacht altijd: als mensen onze horloges mooi vinden, dan kopen ze ze wel, maar er komt meer bij kijken. Het gaat ook om het marketingverhaal. Gelukkig zijn we redelijk sociaal en we vinden het leuk om onze klanten te ontmoeten. We vertellen gewoon ons verhaal en we staan achter wat we doen. Daar hebben we geen groot marketingbudget voor nodig.” De vele bijkomende werkzaamheden hebben echter ook een nadeel. “Ik denk dat we op dit moment maar dertig procent van onze tijd achter de werkbank doorbrengen”, zegt Bart. “Dat is een beetje weinig. Het is namelijk ontzettend lekker om een dag achter de werkbank te kunnen zitten. Dat is relaxed.”

Bart en Tim Grönefeld zijn tevreden met wat ze de afgelopen jaren hebben bereikt. Bart: “Onze ambitie is om bij de top te horen. We worden steeds vaker in één adem genoemd met horlogemakers als Kari Voutilainen en Vianney Halter. We vinden zelf dat we erbij horen en dat wordt nu steeds vaker door anderen bevestigd.”

De toekomst

Toen Grönefeld Exclusive Timepieces in 2009 de GTM-06 presenteerde, gaf het daarmee meteen een sterk visitekaartje af. De One Hertz was vorig jaar een waardige opvolger, maar kunnen de Oldenzaalse horlogemakers zichzelf met hun derde horloge nog overtreffen? Ze weten zeker dat dat gaat lukken. “De lat ligt hoog, maar die gaat absoluut nog verder omhoog”, zegt Tim Grönefeld, die slechts een heel klein tipje van de sluier wil oplichten. “Onze passie ligt bij gecompliceerde horloges, maar we hebben nog zeker twee à drie jaar nodig voordat ons derde horloge is.”

www.gronefeld.nl

ONE
HERTZ

Christiaan van der Klaauw Astronomical Watches: Astronomische hoogstandjes uit Nijehaske

Jarenlang was Christiaan van der Klaauw Nederlands enige horlogemaker die zowel in binnen- als buitenland op waardering mocht rekenen. Hij geniet inmiddels gedeeltelijk van zijn pensioen terwijl hij een nieuwe generatie ondernemers en horlogemakers bijstaat die zijn werk voortzetten. Het merk blijft daarbij bij zijn basis: horloges met astronomische complicaties.

Het verleden

Dat Christiaan van der Klaauw bekend is geworden als de maker van astronomische horloges, is volgens hem zelf voor een belangrijk deel aan het toeval te danken. De eerste stap in deze richting zette hij in de jaren zestig door te kiezen voor een opleiding aan de Instrumentenmakerschool in Leiden. Tijdens een stage bij de Leidse Sterrenwacht raakte hij geboeid door de astronomie, een interesse die hem sinds die tijd nooit meer heeft losgelaten. Toen hem vervolgens werd gevraagd om de Klokkenmakerij Friesland op te zetten, hoefde hij niet lang na te denken. "Mijn vak uitoefenen en tegelijkertijd creatief bezig zijn, dat verveelt nooit." Zijn belangstelling voor de astronomie en de ervaring die hij opdeed met het maken van klokken, kwamen uiteindelijk bij elkaar in het merk dat we vandaag de dag kennen als Christiaan van der Klaauw Astronomical Watches

Wie is Christiaan van der Klaauw?

Een horlogemaker die zijn mening niet onder stoelen of banken steekt. Een autodidact, die van huis uit geen astronoom of horlogemaker is, maar er toch steeds weer in slaagt om horloges met complexe astronomische complicaties te bedenken. Eigenzinnig is ook een woord dat vaak wordt gebruikt om Christiaan van der Klaauw te beschrijven, maar zakenpartner Daniël Reintjes is het daar niet mee eens: "Ik ken Christiaan nu al zo'n tien jaar. Hij wordt vaak als eigenzinnig beschouwd, maar ik heb het

idee dat dat komt omdat veel mensen hem simpelweg niet kunnen volgen. Er zijn slechts weinig mensen op de wereld die dit kunnen; zulke mensen moet je met heel veel respect behandelen."

Christiaan van der Klaauw (69) presenteerde in 1996 zijn eerste horloge: de Satellite du Monde. Eind jaren negentig deed hij de horlogewereld opnieuw verstandig staan met de presentatie van het Planetarium, het kleinste planetarium ter wereld. Inmiddels is de naam Christiaan van der Klaauw zowel de naam van de horlogemaker als van een horlogemerkt. Het bedrijf leidt hij samen met designer Daniël Reintjes. Maurice Doppert en Sander Franken nemen tegenwoordig de juridische en commerciële kant van de onderneming voor hun rekening.

Wie is Daniël Reintjes?

Daniël Reintjes (50) volgde een opleiding tot designer in Amsterdam en ontwierp onder meer een eigen collectie lederwaren met de merknaam Dark Rush. Tot de collectie van Dark Rush behoren ook horloges en zo kwam Daniël Reintjes ruim tien jaar geleden terecht bij Christiaan van der Klaauw. Hij vroeg hem zijn horloges te maken, Christiaan zei 'ja' en van het een kwam het ander. Over de vraag of hij het bedrijf wilde overnemen, heeft Daniël goed moeten nadenken. "Ik heb nog meer bedrijven en ik heb het erg druk. Maar het is een grote eer als iemand je dit vraagt en het ligt wel heel dicht bij de dingen die ik doe." Inmiddels

CHRIS-
TIAAN
VAN DER
KLAUW:
"IK HEB
NOG
ZOVEEL
IDEEËN
LIGGEN,
ER ZIJN
STEEDS
WEER NIEU-
WE UITDA-
GINGEN."

PLANETARIUM

REAL MOON 1980

REAL MOON JOURE

zijn we vier jaar verder en broeden Christiaan van der Klaauw en Daniël Reintjes samen op nieuwe ontwerpen van astronomische horloges. Wat Christiaan betreft, was het logisch om Daniël Reintjes te vragen om zijn opvolger te worden. “Hij is gewoon een heel goede ontwerper.”

Astronomische horloges

Christiaan van der Klaauw staat bekend om zijn horloges met astronomische complicaties. De nieuwste aanwinst op dit gebied is de Real Moon Joure. Dit horloge toont de maanfase met behulp van een 3-dimensionale maan op 6 uur. Eerder al verscheen de Real Moon 1980. Het jaartal verwijst naar het jaar waarin Christiaan van der Klaauw opzien baarde met zijn klok met een driedimensionale maan. In het horloge wordt het 3d-maantje gecombineerd met een complicatie die de declinatie van de zon aangeeft. Het logo (een zonnetje) maakt hierbij een verticale beweging langs de tekens van de dierenriem.

De Real Moon horloges zijn een goed voorbeeld van hoe designer en horlogemaker elkaar kunnen aanvullen. Christiaan van der Klaauw: “Het design is van Daniël evenals het basisidee van de 3D maan. Dan gaan we samen verder filosoferen en zo kwamen we op het idee om de declinatie van de zon eraan toe te voegen. Linksom of rechtsom komen we tot iets moois. Je gooit er een kwartje in en er komt van alles uit.”

Het heden

Wie Christiaan van der Klaauw hoort praten, zou niet denken dat hier een pensionaris spreekt al probeert hij tegenwoordig wat meer tijd vrij te maken voor hobby's als fietsen en het schilderen van stilllevens. Volgens Daniël Reintjes kan de horlogemaker echter nog best even mee. “Zeventig is het nieuwe vijftig”, grapt hij. “We hebben destijds

afgesproken dat Christiaan op basis van vrijwilligheid tot het einde bij de zaak betrokken blijft. Zolang hij het kan en zolang hij er zin in heeft.” Van der Klaauw zelf lijkt in ieder geval plezier te beleven aan de samenwerking. “Ik heb nog zoveel ideeën liggen, er zijn steeds weer nieuwe uitdagingen.”

Sinds de overname is er veel veranderd bij Christiaan van der Klaauw Astronomical Watches. Het atelier aan huis is verruild voor een modern bedrijfspand in het Friese Nijehaske. Daniël Reintjes: “Ik denk dat we het beter doen dan Christiaan ooit gedaan heeft. Hij deed alles alleen. Tegenwoordig maken we gebruik van CNC-machines, er is meer kennis en we hebben meer hulp van buitenaf.” Christiaan zelf is het daarmee eens: “We zijn nu veel professioneler bezig.”

De toekomst

Om een blik te werpen op de toekomst van Christiaan van der Klaauw Astronomical Watches, moeten we vooral naar het verleden kijken.

“We zijn terug gegaan naar de basis en dat is het astronomische horloge. Dat is waarin Christiaan zich onderscheidde en waar we uniek in zijn. Dat zullen we ook blijven doen, bij ons zal je geen horloge tegenkomen zonder astronomische complicatie”, zegt Daniël Reintjes, die ook de kwaliteit van de horloges verder wil verbeteren. “Het is onze ambitie om ons binnen niet al te lange tijd te kunnen meten met de beste Zwitserse merken. We groeien daar nu langzaam naartoe.”

Maar hoe ziet de toekomst voor het merk Christiaan van der Klaauw eruit als de naamgever er straks echt mee ophoudt om zijn tijd aan zijn hobby's te besteden? Wat Daniël Reintjes betreft, zal er dan weinig veranderen. “We hebben nog voor zeker twintig jaar aan ontwerpen voor astronomische horloges liggen!”

www.klaauw.com